

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Paperittomien palvelut SONetBOTNIA ajankohtaiskatsaus 8.5.2019

Mauno Salmela
Maahanmuuttoasiantuntija
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Paperiton henkilö

- Asuu maassa ilman laillista oleskeluoikeutta
 - Oleskelulupa on umpeutunut tai -lupaa ei ole ollutkaan
 - Ei EU-, ETA- tai Sveitsin kansalainen
- EU-kansalainen, jonka maassa oleskelu on laillista, mutta jolla ei ole vakuutusturvaa (ei turisti)
- Turvapaikanhakija ei ole paperiton turvapaikkaprosessin aikana
 - Henkilöstä tulee paperiton, jos hän jää maahan saatuaan kielteisen oleskeluluvan eikä ole enää vastaanotto palvelujen piirissä

Paperiton henkilö asiakkaana

- Pyritään selvittämään asiakkaan henkilöllisyys
 - Passi, henkilöllisyystodistus tms.
- Tällöin selviää ehkä myös oikeus palveluihin
- Tiedustelu onko henkilö vastaanottopalvelujen piirissä
 - Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikön tilannekeskuksesta, puhelin 0295 433 044

Paperittomien terveystalvelut

- Rajoitettu oikeus terveystalveluihin
- Oikeutettuja kiireelliseen hoitoon, terveydenhuoltolaki 50 §
- Synnytys ja yleisvaarallisen tartuntataudin ehkäisemiseksi annettava hoito
- Henkilön, jolla ei ole oleskelulupaa ja kuntapaikkaa Suomessa, on maksettava kiireellisen hoidon kustannukset itse
- Kunta voi omalla päätöksellään myöntää laittomasti maassa oleville myös laajempia palveluja

Terveydenhuollon kustannusten korvaaminen

- Tiedustelut oikeudesta terveydenhuoltoon Kelan kv. asioiden keskus, p. 020 635 1808 (julkinen terveydenhuolto)
- KELA korvaa kunnalle aiheutuneet kustannukset kiireellisestä sairaanhoidosta, joita ei ole saatu perittyä asiakkaalta.
- korvauksen saaminen edellyttää, että kunta on yrittänyt periä kustannuksia hakijalta
- Kelan nettisivulla ohje korvauksesta ja sen saamisen edellytyksistä
- Terveydenhuollon ammattilaisilla ei ole oikeutta ilmoittaa viranomaisille laittomasti maassa oleskelevasta henkilöstä.

Paperittomien sosiaalihuollon palvelut

- Paperittomien kiireelliseen avun tarpeeseen vastataan ensisijaisesti kunnissa.
- Sosiaalihuoltolain 12 §:ssä säädetään kunnassa oleskelevan henkilön oikeudesta kiireelliseen sosiaalihuoltoon
- lain 21 §:n mukaan tilapäistä asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista, kiireellistä apua
- Tilanteessa arvioidaan myös muu sosiaalihuollon kiireellisen avun tarve esim. ruoka, vaatteet, lääkkeet

Paperittomien sosiaalihuollon palvelut

- KELA tutkii oikeuden sos.huollon palveluihin ja ohjaa paperittoman kuntaan
- KELA ja kunnan sos.viranomainen eivät voi oma-aloitteisesti ilmoittaa poliisille, että paperiton henkilö saa toimeentulotukea

-

Tärkeää

- Kunnissa tulisi luoda selvät menettelytavat paperittomien palveluiden järjestämiseen esim. kiireellinen majoitus

-